

Lisa 6 Ühistegevuse valdkond 2024. aastal

Ühistegevuse valdkonnas toimus ÜhendPIP-2 raames kokku viis üritust (sh alustas(sea)lihatootjate koostöö õpiring).

- 15. veebruar Hoiu-laenuühistute omapärad ja nende kasulikkus maapiirkondades
- 21. veebruar Põllumajanduse biojäätmete ja kõrvalsaaduste ühise väärdmaise võimalused
- 14. märts Väiketootjate koostöövõimalused
- 21. märts Kommunikatsioon kui juhtimisvahend
- 20. mai Kommunikatsioon kui juhtimisvahend
- 24. aprill alustas (sea)lihatootjate koostöö õpiring (lõpp 2024. aasta II poolaastas)

Hoiu-laenuühistute omapärad ja nende kasulikkus maapiirkondades

Toimumise aeg: 15. veebruar 2024

Toimumise koht: Jakobi tn 34, Tartu linn, Tartu maakond, 51005

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-hoiu-laenuuhistute-omaparad-ja-nende-kasulikkus-maapiirkondades/>

Osalejate arv: Osa võttis 14 inimest, kes olid hoiu- laenuühistute juhatuse liikmed või liikmed.

Tegevuse kirjeldus: Tegevuse eesmärk oli tutvustada Eesti hoiu-laenuühistute (HLÜ) igapäevast tööd ning nende rolli ja tähtsust maapiirkondades. Infopäeval esinesid:

- Uno Silberg (Eesti Maaülikool) ettekandega "HLÜde areng ja väljavaated Eestis";
- Andro Roos (Tartu , Tartu Hoiu-laenuühistu) ettekandega "HLÜde arveldussüsteemid maapiirkondades";
- Märt Riiner (Tartu Hoiu-laenuühistu) ettekandega "HLÜ omapärad kindlustusteenuse pakkumisel maapiirkondades".

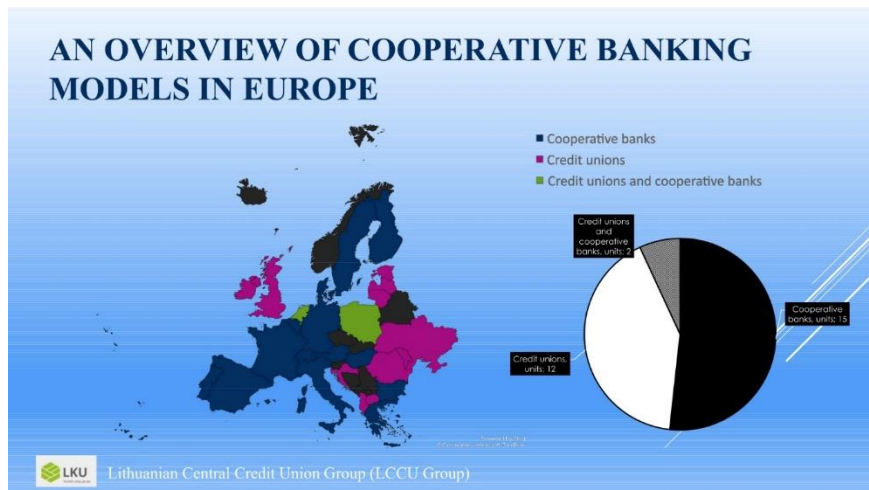

Infopäev oli kavas korraldada juba 2023. aastal, aga aja ja korralduslike piirangute tõttu sai see teoks 2024. aastal. Fookuse hoiu-laenuühistutele tingisid kolm põhjust:

- nende vastuoluline maine;
- muudatused hoiu-laenuühistuid puudutavates regulatsioonides;

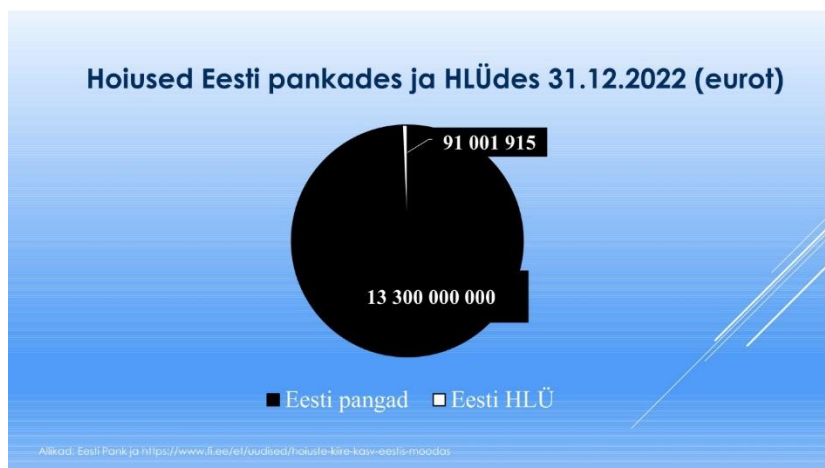
- nende kasulikkus maapiirkondades.

Hoiu-laenuühistutega seoses figureerivad meedias erinevad skandaalid. Negatiivne uudiste foon on aga kohatu, sest neist suurimad ja maapiirkondades tuntud ühistud tegutsevad vastutustundlikult. Samas ei saa ajakirjanikud, rääkimata laiemast avalikkusest aru, kuidas hoiu-laenuühistud töötavad. Need toimivad samadel alustel nagu põllumajandusühistud ja teisedki ühistud, mida kontrollivad liikmed, mida omavad liikmed ja millest saavad kasu liikmed. Pahandused tekivad siis, kui nimetatud kolmest põhimõttest hälbitakse.

Võimaliku uue hoiu-laenuühistute seaduse kontekstis oli Uno Silbergi ettekanne eriti asjakohane, kuivõrd too tõi sisse rahvusvahelise mõõtme. Ühistegevuslik pangandus on maailmas pikkade traditsioonidega ja ühistupangad täidavad maapiirkondades ja põllumajanduses tähtsat rolli. Märt Riineri esitlusest tulid muu hulgas välja huvitavad nüansid Eesti ühistegevuse kohta enne teist maailmasõda, mis kinnitasid eelnevat teesi.

Korraldaja oodanuks elavamalt osavõttu nende poolt, kellel polnud veel hoiu-laenuühistutega kokkupuudet. Samas on tegu vähetuntud teemaga, mistõttu on leige huvi võrdlemisi ootuspärane. Osalenud jäid samas infopäeva korralduse ja sisuga rahule, samuti tulid osalejad kohale väga erinevatest Eesti piirkondadest.

Ilmselt põimitakse tulevikus hoiu-laenuühistute ja kindlustusühistutega seotud teemasid edaspidigi ÜhendPIP-i tegevustesse. Lõpuks on hoiu- ja laenuühistud finantsinstitutsioon, mille traditsioonid ulatuvad Eestis aastasse 1902, enne kui Nõukogude Liidu okupatsioon need hävitas. 21. sajandil on hoiu-laenuühistud Eesti maapiirkondades võib-olla tähtsamadki – need on kohalikele olemas, samas kui kommerts pangad pigem hülgevad väiksemad asulad ja maapiirkonnad.

Põllumajanduse biojätmete ja kõrvalsaaduste ühise väärdamise võimalused

Toimumise aeg: 21. veebruar 2024

Toimumise koht: Tartu Agro seminariruum, Pargi tee 1, Ilmatsalu, Tartu linn 61401

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopäev-pollumajanduse-biojaatmete-ja-korvalsaaduste-uhise-vaarindamise-voimalused/>

Osalejate arv: Osa võttis 24 inimest, kelle hulka kuulusid põllumajandusettevõtete esindajad, Kliimaministeeriumi ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ametnikud ning eraisikud.

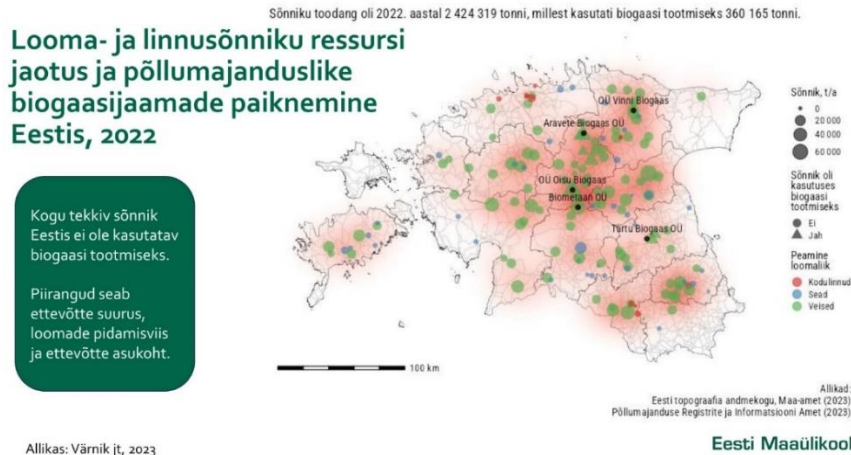
Tegevuse kirjeldus: Tegevuse eesmärk oli tutvustada biogaasi kääritusjäägi kasutamist puudutava teadustöö tulemusi ja selle rakendamise praktilisi võimalusi. Kuna põllumajandustootjatel (eriti loomakasvatajatel) tekib palju biojätmeid, on nende väärdamine biogaasijaamades üks lisandväärtuse loomise võimalus. Infopäeval esinesid:

- Gunnar Pallas (Eesti Biogaas OÜ) ettekandega "Biogaasi tootja väljakutsed. Biometaani tulevik";
- Mait Kriipsalu (Eesti Maaülikool) ettekandega "Biogaasi tootmisel kasutatava sisendi (veisevedelsõnniku jmt.) alternatiivsed kasutusvõimalused kompostimisel. Kuidas kompost valmib ja kuidas hinnata selle kvaliteeti";
- Henn Raave ja Allan Kaasik (Eesti Maaülikool) ettekandega "Uuringu "Kääritusjäägi (digestaadi) ohutus, sobivus mullaparandaja või väetisena kasutamiseks ja kääritusjäägi kasutamise majanduslik tasuvus" tulemute tutvustus";
- Rando Värnik (Eesti Maaülikool) ettekandega "Kääritusjäägi majanduslikud aspektid ja edasised kasutuse võimalused".

Rohelise ülemineku olulised komponendid on taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt ning biojätmete ja -ressursside tõhusam kasutamine. Infopäev hõlmaski nimetatud valdkondi. Täiendava stiimuli selle korraldamiseks andis mullu lõppenud uuring "Kääritusjäägi (digestaadi) ohutus, sobivus mullaparandaja või väetisena kasutamiseks ja kääritusjäägi kasutamise majanduslik tasuvus", mille tulemusi tutvustati ka infopäeval.

Teema väärrib arutamist, sest biojätmete valdajatel on nende kasutamiseks mitu võimalust: 1) biojätmed ise kompostida, 2) anda need üle jäätmekäitlejale või 3) anda biojätmed biogaasijaamale. Mida tõsiseltvõetavamaks muutuvad erinevad võimalused, seda tugevamaks muutub konkurents ja viimaks kujuneb biojätmete – eriti loomasõnniku – turuhind. Näiteks segatootmisega tegelevale põllumehel on võib-olla ahvatlevam kasutada sõnnikut oma põldudel, kuigi selle biogaasijaama vedamine ja sealt kääritusjäägi mullaparandajana kasutamine loob rohkem lisandväärtust.

Praegu on uued ärimudelid alles väljakujunemisejärgus. Nende väljakujunemise eeldus on aga see, et osalised mõistavad nii nende tehnilist kui ka majanduslikku külge. Seetõttu ongi seesugused infopäevad kasulikud, sest saab tutvustada biogaasitootmise tehnilist külge, selle digestaadi kasutamise võimalusi ja asjasse puutuvaid majanduslikke kaalutlusi.

Tulevikus oleks hea kuulda ühistute kogemustest biojäätmete väärindamisel. Näiteks SCE E-Piimal on tõenäoliselt tänu Hooliva Farmi initsiatiivile selle kohta midagi jagada. Samuti tuleks kõne alla Taani kogemuste tutvustamine, kuna riik olla biogaasi tootmises esirinnas – oma osa on siin kahtlemata Taani erakordselt tugeval loomakasvatusektoril. Praktilised lahendused äratavad ka osalejate huvi.

Infopäev oli positiivne selle poolest, et õnnestus põimida teadustöö ja teadmussiire. Kuna tegu oli väga praktilise teemaga, oli osalejate huvigi elav.

Koostöö infopäeva võõrustanud Tartu Agroga oli hea, mistõttu loodetakse seda tulevikuski korrata. Osalejad jäid infopäeva teema ja korraldusega rahule, eriti Ilmatsalu biogaasijaama külastusega.

Väiketootjate koostöövõimalused

Toimumise aeg: 14. märts 2024

Toimumise koht: veebikeskkond ZOOM

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Koolitaja: Oliver Loit, Liisa Kübarsepp, Konstantin Mihhejev, Kerli Nõges, Janeli Tikk, Tiiu Nõmmik, Silja Lehtpuu, Märt Kikas

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/vaiketootjate-koostoovõimalused-2/> Infopäev on salvestatud ja järelvaadatav: <https://youtu.be/QhChLypKu18>

Osalejate arv: 23. Tagasiside andis 3 osalejat.

Infopäev "Väiketootjate koostöövõimalused" keskendus erinevatele strateegiatele ja võimalustele, mis aitavad väiketootjatel tõhusamalt tegutseda ja oma ettevõtmisi arendada. Esimeses osas tutvustati METK-i Innotiimi poolt pakutavaid innovatsiooni tugiteenuseid ja EIP-Agri võimalusi väiketootjatele, esinedes Oliver Loit, Liisa Kübarsepp ja Konstantin Mihhejev. Seejärel räägiti Ühise põllumajanduspoliitika toetusest väiketootjate koostööle, kus Kerli Nõges ja Janeli Tikk Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi esindajatena jagasid teadmisi ühistulistest investeringutest ning lühikese tameahela eelistest. Tiiu Nõmmik TÜ Farm In juhatuse liikmena käsitles ühishangete olulisust väiketootjate majandusliku jätkusuutlikkuse tagamisel. Infopäeva viimases osas jagas Silja Lehtpuu kogemuslugusid koostööprojektidest ja tutvustati turundust ühise EPKK kaubamärgi "Pääsukesemärk" all. Teraleib brändi peremees Märt Kikas jagas oma kogemusi Pääsukesemärki kandva väiketootja näitel. Sündmus pakkus väiketootjatele olulist teavet ja praktilisi näpunäiteid, kuidas edukalt koostööd teha ning oma toodangu turustamist ja jätkusuutlikkust parandada.

Infopäev "Väiketootjate koostöövõimalused" pakkus olulist väärtust ühistegevuse valdkonnas ja põllumajandus- ja toiduainetetööstuses erinevates aspektides:

- Teadmiste ja praktiliste näpunäidete jagamine: infopäev pakkus väiketootjatele olulist teavet innovatsiooni tugiteenuste, Ühise põllumajanduspoliitika toetuste, ühishangete ja turundusstrateegiate osas. See aitas väiketootjatel paremini mõista erinevaid võimalusi, mis neil on oma ettevõtmiste arendamisel ja jätkusuutlikkuse suurendamisel.
- Kogemuslugude jagamine: infopäeva käigus esitletud koostööprojektid ja turundusstrateegiad jagasid näiteid selle kohta, kuidas teised väiketootjad on suutnud edukalt koostööd teha ja oma brändi tuntuks suurendada. See innustas osalejaid rakendama uusi lähenemisviise oma äritegevuses.
- Võrgustumisvõimalused: infopäev pakkus osalejatele võimalust olla samas informatsiooniteiste väiketootjatega, ametnikega ja ekspertidega. See võimaldas ideede ja kogemuste vahetamist ning võrgustiku loomist, mis võib tulevikus kaasa tuua uusi koostöövõimalusi ja partnerlussuhteid.

Kokkuvõttes aitas infopäev kaasa väiketootjate teadmiste ja oskuste arendamisele ning nende võimekuse suurendamisele, mis omakorda võib tugevdada kogu põllumajandus- ja toiduainetetööstuse sektorit.

Tagasisides töid osalejad välja: Infopäevalt jäi kõige eredamalt meelde mõte, et väiketootjate koostöö on üks peamisi edutegureid keerulises majanduskeskkonnas. Koostöövõimaluste laiendamine ja sünergia leidmine võimaldab väiketootjatel suurendada oma turuosa, parandada toodete kvaliteeti ja tõsta konkurentsivõimet. Samuti tõsteti esile, kuidas ühised turundustegevused, ühishanked ja teadmiste vahetamine võivad aidata vähendada kulusid ja suurendada nähtavust. See mõte kinnitas minu veendumust, et koos tegutsedes on võimalik ületada paljud väiketootjate ees seisvad väljakutsed.

Tulevikusündmuste osas ütlesid osalejad:

Järgmistel infopäevadel võiksime käsitleda teemasid, mis keskenduvad konkreetsemalt innovatsioonile ja tehnoloogiale väiketootmises. Eelkõige huvitaks mind rohkem teada saada nutikate tehnoloogiate rakendamisest väiketootmise efektiivsuse suurendamiseks, samuti jätkusuutlike ja keskkonnasõbralike tootmispraktikate tutvustamine. Lisaks võiks arutelu all olla ka turundusstrateegiad ja brändingu tähtsus väiketootjate seas, et aidata neil paremini eristuda ja jõuda sihtrühmadeni.

Lisaks eelpool mainitud teemadele on mul suur huvi taimede potistamise automatiseerimise vastu konveieril, mis aitaks tööprotsessi kiirendada ja tõhustada. Usun, et paljud väiketootjad, sealhulgas mina, otsivad lahendusi, kuidas muuta oma tootmisprotsesse efektiivsemaks ja vähendada käsitööd. Kuigi ma ei ole kindel, kas see teema mahub täpselt EPKK infopäeva raamidesse, oleksin väga tänulik, kui tulevased üritused võiksid käsitleda ka tehnoloogiliste uuenduste ja automatiseerimise võimalusi põllumajanduses ja aianduses. See teadmine aitaks paljudel väiketootjatel oluliselt paremini planeerida oma tootmisprotsesse ja suurendada konkurentsivõimet.

Kommunikatsioon kui juhtimisvahend

Toimumise aeg: 21. märts 2024

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/kommunikatsioon-kui-juhtimisvahend-taiendkoolitus/>

Toimumiskoht: Tulivee Villa, Ida-Virumaa

Osalejate arv: Osa võttis 24 inimest, kes olid Põllumeeste ühistu KEVILI liikmed, nõukogu või juhatuse liikmed ja töötajad.

Tegevuse kirjeldus: Tegevuse eesmärk oli anda osalejale teadmised organisatsiooni sise- ja väliskommunikatsiooni juhtimisest. Täienduskoolituse õppekava kohta saab rohkem lugeda Eesti Maaülikooli õppeinfosüsteemist. Koolituse viis läbi HAL Koolitus OÜ koolitaja Ene Seidla, kellel on pikaajaline (juhi)kogemus avalikus ja erasektoris.

Tahes-tahmata on kommunikatsioon põllumajandusühistute jaoks tähtis. Kuigi paljud ühistud ei pööra sellele eriti tähelepanu, on edukad just sellised ühistud, mis panevad kommunikatsioonile rõhku. Märtsikuus toimunud koolitus oli esimene kolmest samasugusest, mille eesmärk on parandada kommunikatsiooni (suur)ühistutes. Suuna suurematele ühistule tingib asjaolu, et nendes tekkivad kommunikatsiooniprobleemid kergemini.

Siinne koolitus oli suunatud KEVILHe, mille meeskonda juba kuulub turundusspetsialist. Turundusega tegeleva töötaja olemasolu on tervitatav, kuid kommunikatsioon kui selline oma erinevate mõõtmetega (sise- ja väliskommunikatsioon ning horisontaalne ja vertikaalne kommunikatsioon) on kogu organisatsiooni ülesanne. Seetõttu peavadki organisatsiooni liikmed olema kommunikatsiooni põhimõtetega tuttavad. See aitab valida õiged kommunikatsioonikanalid ja -vormid.

KEVILI on väljapaistev näide selle poolest, et ühistul on selged põhiväärtused – usaldus, koostöö ja tulemuslikkus –, millest lähtuvalt kujundatakse turundusõnumid. Kommunikatsioon võimaldab neid võimendada ja vajadusel täpsustada. Korraldaja hinnangul paistis, et kõik osalejad tundsid ja lähtusid ühistu väärtustest. Nendest ühte moodi aru saamine ja tegevuse jagatud väärtuste järgi kujundamine on eduka organisatsiooni vundament. Edukas eestvedamine nõuab tõhusat kommunikatsiooni ja eestvedamine on põllumajandusühistutes ülioluline.

Kommunikatsioon on igihaljas teemavaldkond, mille vastu tuntakse alati huvi. Nagu ennist mainitud, toimub tänavu veel kaks kommunikatsioonikoolitust. Sihtrühmaga koolitust arutades kerkis üles ka mõte, et kunagi hiljem – näiteks tuleval aastal – võiks läbi viia uue koolituse ja hinnata, kuidas on kommunikatsioon vahepeal muutunud. Hindamiseks koolituse ja selle tulemuste edukust ning samuti kinnistamiseks teesi, et kommunikatsioon on dünaamiline ja mitte staatiline.

Infopäeva tagasiside oli positiivne – korraldus oli ladus ja toimumiskoht innustav. Eks oma osa selles oli ka asjaolul, et koolitaja kasutas palju praktilisi õppemeetodeid nagu rühmatööd. Samuti õigustas end täienduskoolituse kindlale põllumajandusühistule suunamine, kuna nõnda said osalejad keskenduda otseselt enesega seotud küsimuste vastamisele. See aitas viia osalejad kiiresti ühele lainele.

Kommunikatsioon kui juhtimisvahend

Toimumise aeg: 20. mai 2024

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Toimumiskoht: Järvamaa, Ruubassaare, E-Piima kontori saal

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/kommunikatsioon-kui-juhtimisvahend-taiendkoolitus-2/>

Osalejate arv: Osa võttis 16 inimest, kes olid SCE E-Piim liikmed ja nõukogu või juhatuse liikmed.

Tegevuse kirjeldus: Tegevuse eesmärk oli anda osalejale teadmised organisatsiooni sise- ja väliskommunikatsiooni juhtimisest. Täienduskoolituse õppekava kohta saab rohkem lugeda Eesti Maaülikooli õppeinfosüsteemist. Koolituse viisid läbi HAL Koolitus OÜ koolitaja Ene Seidla ja OJM Consulting OÜ juhtimiskonsultant Ott Jõgi, kellel on vastavalt pikaajaline (juhi)kogemus avalikus ja erasektoris ning sisuturunduse ja meeskondade juhtimise kogemus.

Tahes-tahmata on kommunikatsioon põllumajandusühistute jaoks tähtis. Kuigi paljud ühised ei pööra sellele eriti tähelepanu, on edukad just sellised põllumajandusühised, mis panevad kommunikatsioonile rõhku. Maikuu toimunud koolitus oli teine kolmest samasugusest, mille eesmärk on parandada kommunikatsiooni (suur)ühistutes. Suuna suurematele põllumajandusühistule tingib asjaolu, et nendes tekkivad kommunikatsiooniprobleemid kergemini.

Siinne koolitus oli suunatud E-Piimale, mille tegevusala tingib turundusvajaduse. Kuna ühistu müüb jaetarbijatele suunatud tooteid, on turundustöö möödapääsmatu. Ent kommunikatsioon kui selline oma erinevate mõõtmetega (sise- ja väliskommunikatsioon ning horisontaalne ja vertikaalne kommunikatsioon) on kogu organisatsiooni ülesanne ja ei piirdu ainult toodanguga. Seetõttu peavadki organisatsiooni liikmed olema kommunikatsiooni põhimõtetega tuttavad, sest see aitab valida õiged kommunikatsioonikanalid ja -vormid.

E-Piim paistab silma jätkusuutlikkusele sihitud turundusega, mille osa on näiteks Hooliva Farni programm. Hooliv Farm puudutab igat ühistu liiget, mistõttu kaasneb sellega vaikimisi siseturunduse vajadus. Uuenduste juurutamine nõuab eestvedamist, mis omakorda vajab tõhusat kommunikatsiooni. Jätkusuutlikkus on tugev müügiargument, kuniks kõik organisatsiooni liikmed seda mõistavad. Vastasel juhul tekivad liikmeskonnas pinged, millel on kalduvus laieneda lõhedeks.

Eriti efektiivne oluks koolitus siis, kui õnnestunuks kaasata ühistu Lätis paiknevaid liikmeid. See oluks aga oluliselt ambitsioonikam ettevõtmine, mida võiks siiski kaaluda koolituse võimaliku järeltegevusena. Piiriülese ühistu jaoks on ühtemoodi tähtsad nii Eestis kui ka Lätis tegutsevad liikmed. E-Piim on selles mõttes Balti riikides ainulaadses olukorras.

Kommunikatsioon on igihaljas teemavaldkond, mille vastu tuntakse alati huvi. Nagu ennist mainitud, toimub tänava veel üks kommunikatsioonikoolitus. Aga E-Piima koolitusel osalejatelgi tasuks ettevõtmist korrata. Hindamaks, kuidas on kommunikatsioon vahepeal muutunud, sest kommunikatsioon on dünaamiline ja mitte staatiline.

Täienduskoolituse tagasiside oli positiivne – korraldus oli ladus ja toimumiskoht sobiv. Koolitajate praktiliste õppemeetodite kasutamine jättis hea mulje. Samuti õigustas end täienduskoolituse kindlale põllumajandusühistule suunamine, kuna nõnda said osalejad keskenduda otseselt enesega seotud küsimuste vastamisele. See aitas viia osalejad kiiresti ühele lainele.